

Sund fornuft og kortere afstand

I stedet for at forsøge os i den meget vanskelige kunst at skyde bedre på lange hold, bør vi koncentrere os om at gøre skydningen lettere ved at mindske skudafstanden.

Alle, som har prøvet det på lerduebanen, ved det: Træfprocenten er langt højere i intervallet 15-20 meter end på længere hold. Før man overhovedet overvejer at forsøge at skyde gæs på længere hold, bør man afprøve sine evner på lerduebanen. Til advarsel skal vi minde om, at ved et forsøg i 1996 arrangeret af Jæger kunne selv en tidligere verdensmester i lerdue-skydning ikke holde patronforbruget under to pr. lerdue på afstande over 30 meter.

Underligt nok forventer mange jægere, at problemet med anskydninger af gæs skal løses ved hjælp af en fremtidig udvikling af ammunition og våben. Man er parat til at betale store summer for magiske haglladninger og tilsvarende våben for stadig at kunne skyde på større afstande end 25 meter.

Hvis en jæger hører haglene slå imod gåsen, uden at den falder, bliver konklusionen sædvanligvis:

- Jeg må finde nogle bedre patroner til skud på lange hold.
- Jeg må have mig en bedre gåsebøsse.

Var jagt med blyhagl bedre?

Kun de færreste tænker på, at de har langt mere at vinde ved at uddanne sig til bedre gåsejægere. Kataloger og ammunitionstester bliver ivrigt gransket for at finde en kombination, der kan feje alt det ned, man sigter på.

Våben og ammunition må godt koste noget. Derved prøver man groft sagt at indskrænke den personlige indsats til et spørgsmål om bekvemt at krumme aftrækkerfingeren. Alt for mange jægere synes at forestille sig, at det er våben-



At skyde vingen af en gås er ingen bedrift - men et klart tegn på dårlig skydning. Afstandsbedømmelse og skydeteknik skal læres på skydebanen.

branchens udviklingsarbejde, der skal forbedre problemet med anskydninger af gæs!

Mange jægere er også fuldstændig besatte af, at bly er et bedre haglmateriale og påstår kategorisk: - Giv os blyhaglene tilbage, så falder anskydnings-tallet.

Det er naturligvis ikke korrekt. Der blev drevet lige så kritisabel gåsejagt i blyhaglenes dage, som det har været tilfældet de seneste år. Selv om det af og til lykkedes at skyde en gås på 35 meters afstand, så er sandheden, at det langt oftere ikke gik så godt. En brækket vinge og et kanthagl i hals eller ▶

- ▶ hjerne kan naturligvis fælde en gås. At mange flere fløj videre med hagl i kroppen, fortrængte man.

Den smarte gåsejæger

Det går bare ikke længere. Uanset hagltype bør man acceptere – og efterleve – at maksimumafstanden til gæs er 25 meter!

Vi skal lære os selv korrekt afstandsbedømmelse og blive bedre og smartere gåsejægere, som satser alt på at få gæssene ind på afstande mellem 15 og 20 meter. Her kan vi alle sammen ramme næsten hver gang, og alle hagltyper er effektive.

Det eneste, der skal til, er at man skærper sine jagtligge evner. Så går det. Billederne i dette temanummer beviser, at det kan lade sig gøre. Og kun på den måde får vi lov at beholde jagten på vort største fuglevildt.

Tænke som en råbuk

Lad os se problemet fra en anden indfaldsvinkel og tage bukkejagten som eksempel.

Den jæger, som har været vant til at stole på sin velskydende kombination

af riffel, ammunition og kikkersigte, har uden større besvær kunnet skyde bukke på 120 meters afstand. Honnør for det, men hvor blev jagten af?

Med samme udrustning er det også muligt at skyde bukken på 20 meter. Det er sværere at komme så tæt på, men bestemt ikke umuligt! Det kræver bare, at jægeren skal blive bedre – ikke våbenet eller ammunitionen.

Jægeren må lære sig i højere grad at tænke som en råbuk; rekognoscere flittigere, kamouflere sig bedre, udnytte terrænet og tage endnu mere hensyn til vinden. Våben og ammunition kommer i anden række. Jagtopplevelsen bliver så meget desto større. Se det som en bonus! ▶

Bedre patroner og bedre våben er ikke løsningen, når haglene bare slår mod fjerene, og gåsen ikke falder. Den eneste løsning er bedre dømmekraft og accept af nødvendigheden af kortere skudafstande.



Jo værre vejret er, desto lettere bliver jagten og skudchancerne. Somme tider kan det som her være tilstrækkeligt at stå skjult bag et træ og træde frem, når gæssene flyver over på bare 10-12 meters afstand.

Lad vejret bestemme

Når vejret er så dårligt, at almindelige mennesker holder sig inden døre, er det tid at begive sig på gåsejagt.

Vindstille vejr er det værst tænkelige til gåsejagt. Hvis solen tillige skinner fra en klar, blå himmel, er alle fordelene på gæssenes side. De har et skarpt syn og er mistænksomme overfor alt, der kan skjule en fare.

Hvis man alligevel jager under disse dårlige omstændigheder, vil man hurtigt opdage, at skudholdene er blevet lange – oftest for lange – allerede inden, man kommer i klarstilling.

Gæs stiger og drejer straks af, når de ser noget mystisk fra deres fremragende udsigtsposition. Det kan i praksis betyde, at hvis gæssene er 25 meter oppe, når man springer op for at skyde, så kan de nå at stige fem-syv meter, inden haglsværmen rammer sit mål.

Ville du have skudt, hvis du havde vidst, at skudafstanden ville ende med at være 32 meter?

Bedst muligt vejr til gåsejagt er dage med dårlig sigt og hård vind: gråvejr, kuling eller decideret storm. Her flyver gæssene lavt og langsomt og bliver af vinden presset ned mod jorden.

Gåsejagt i tåge eller regn kan give gode resultater, selv om det ikke blæser.

Ligger morgentågen tæt over vandet, er der risiko for, at gæssene ikke letter. Hvis der på samme vis er tåget over fourageringspladserne, bliver de let desorienterede. ▶

Skyd efter hoved og hals

Et af de vigtigste – men erfaringsmæssigt også vanskeligste – råd at følge er, at man som gåsejæger skal skyde efter gåsens hoved og hals, så hagsværmen faktisk havner der. Det er yderst få, som nogensinde skyder for langt foran en flyvende gås. Hærskarere af jægere, har derimod gennem tiderne ramt for lang tilbage.

En gås kommer hurtigt, lige så hurtigt som en gråand. Det ser bare ikke sådan ud. Men det er et synsbedrag – præcist, som når vi synes, at en Jumbojet står næsten stille i luften inden landingen.

Rammer man gåsen i hoved og hals, vil fuglen normalt tumble dødsskudt mod jorden. Er man blot lidt bagved, er

der gode chancer for, at hagsværmen slår ind i brystmuskulatur, hjerte og lunger – træffere, der er ligeså gode og effektive.

Spidsskud og sideskud på op til 20 meters afstand gør det overflødigt at ty til specielle trangboringer og dyr specialammunition. Nogle få stålhagl fra en åben bøsser er tilstrækkeligt.

Men så snart man begynder at øge afstanden og forsøger at skyde på 25 meter, er det ikke sikkert, at vores evner som skytte er tilstrækkeligt store – selv om man bruger de dyreste patroner og de mest sofistikerede trangboringer.

Oplad hellere hjernen med sund fornuft. ♪



Et korrekt foranhold. Gåsen er en stor fugl, og erfaringen viser, at man skal have mere sving i bøssen, end man umiddelbart tror. Skyd ikke på kroppen, men i stedet på hoved og hals.

Afstandskald og velkomstmumlen

En gåseflocks bevægelser på jorden er svære at efterligne. Men deres lyde kan vi imitere.

I dag findes der glimrende kald til de fleste jagtbare gåsearter. For at lære sig de enkelte arters kald ordentligt, er det en god ide at anskaffe sig et kassettebånd med instruktioner. De ses ikke så ofte i handelen, men kan fås på bestilling. Her kan man lytte og lære, så man ikke laver advarselsslyde i stedet for lokkekald.

Canadagæs for eksempel har forskellige lyde til forskellige situationer. Afstandskald anvendes for at holde kontakt over længere afstande. En flok, som er på vej ind, kan blive skræmt af en altfor ivrig trompetering. Efterlign i stedet lyden af trygt fouragerende fugle – deres fornøjede, småsnakkende mumlen.

Lyt til gæssene i dagene op til jagten. Lær dig eksempelvis, hvordan grågæs snakker med hinanden, når de begynder at fouragere på græsset i byernes let tilgængelige parker.

Afstandskaldet bruges til at få en flok, som er et par hundrede meter ude, til at opdage vores lokkefugle.

Hvis det lykkes at få flokken til at ændre retning, kan man gå over til at hilse velkommen, når de er ca. 75-100 meter ude. Hvis de styrer hen, hvor man ønsker det, er det tid til at slippe lokkepipen og gribe bøssen.

Gæssene er lettere at lokke i starten af sæsonen. Ensomme eller få fugle er de letteste. Efterhånden som gæssene udsættes for jagt, bliver de sværere at overbevise. De ser mistænksomme på enhver ukendt figur eller nyopdukket skjul og foretrækker at lande på store åbne flader, hvor de har godt overblik.

I tåge bliver gæs ofte desorienterede og er her mere modtagelige for lokkepipens toner.

Britiske gåseguides har stor øvelse i at efterligne advarselsskaldet fra de kortnæbbede gæs for at forhindre en flok i at lande alt for langt væk fra deres egne lokkefugle. Resultatet bliver ofte, at gæssene bliver betænkelige og flyver en ny runde for derefter at lande blandt de „sikre“ lokkegæs. ♪

Køb et godt gåsekald og lær at bruge det ved hjælp af et instruktionsbånd.



Skab en landingsplads med lokkerne



Lokkegæs er en stor hjælp, hvis de kan placeres der, hvor gæssene holder af at lande.

Alle gæs kommer ikke samtidigt i en kæmpeflok tidligt på morgenen. De første er oftest en lille familieflok på nogle få stykker. Hvis de slår sig ned på et sikkert sted, danner de et landingsmærke for de efterfølgende flokke af gæs.

Når man har iagttaget fuglenes vaner på forhånd, kan man liste sig præcist derud, hvor den første flok plejer at slå sig ned. Og der skal lokkerne placeres.

De første fugle accepterer, at de ikke kom først. Man kan næsten fornemme, at de er lettede over at se, at der er en flok før dem, som har besigtiget pladsen og fundet den sikker. De krummer vingerne og går direkte ind til landing. Man kan få dem så tæt på, at man faktisk kan høre, hvordan det suser i svingfjerene.

Den følgende flok opfatter situationen på samme vis.

Vigtigt: Spring ud og få fat i de nedlagte gæs, så snart der bliver en kort

pause. Et lysende hvidt bryst kan gøre de næste gæs mistænksomme.

Lokkernes placering

Undgå at blande de forskellige gåsearter med hinanden. Det er bedre at sætte på adskilte flokke. Sædgæs reagerer

eksempelvis straks negativt, hvis der står canadagæs i deres flok. Derimod kan det godt forekomme, at canadagæs slår på sædgæslokkere.

Hvis man råder over mindst tolv lokkegæs, er det bedst at sætte dem i to flokke. Så bliver det lettere at danne et



Anvend pinde til at holde hovedet oppe på nogle få af de nyskudte gæs. Resten lægges med hovedet under vingen eller med næbbet trykket ned i jorden.

indbydende landingsareal for de indkommende fugle.

Det velkamouflerede skydehul skal være placeret ved landingspladsens begyndelse, så fuglene kommer tættest muligt på jægerne under indflyvningen.

Intet lokker så godt som en nyskudt gås, der er sat op på en naturlig måde. Den har korrekt størrelse og farve og giver ingen unaturlige reflekser, som det ofte er tilfældet, når plastlokkerne er slidte eller våde.

Den ægte vare

Medbring et bundt 30-40 cm lange grene, der er gjort spidse i begge ender. Placer en nyskudt gås med hovedet mod vinden og stik pinden ned i jorden foran gåsens bryst. Gåsens hals skal holdes tæt ind til pinden.

Fastgør siden hen forsigtigt gåsens hoved: lad spidsen gå gennem huden under hagen og op i kraniet på den døde fugl. Herved får den nye lokkegås en naturlig holdning og profil.

Alternativt kan man lægge hovedet på en pind med en grentvege for oven.

Gåsehovedet får en unaturlig stilling, hvis grenen stikkes ind i næbbet, så dette peger næsten lodret nedad. Men mange jægere bruger denne metode for at spare tid under opsætningen, der helst skal gå hurtigt, inden den næste gåseflok ankommer.

De fleste nyskudte gæs, som skal anvendes til lokkere, bør dog have korte „fouragerende“ halse. Brug 30 cm lange pinde, tryk næbbet ned i jorden eller stop gåsehovedet ned under den ene vinge.

Tænk også på, hvor kraftigt vinden er, når lokkerne placeres.

I hård blæst bevæger gæssene sig hovedsagelig imod vinden, så denne ikke bringer uorden i fjerdragten.

På vindstille dage ser man de fleste bevæge sig i forskellige retninger – næsten hulter til bulter.

Glem ikke, at mange høje halse er et tegn på en mulig fare!

Skab en landingsplads

Gæssene lander oftest mod vinden, og man bør derfor have den i nakken, når man står i skydehullet. Herefter placeres lokkerne i to grupper bagved hullet. Den ene gruppe med centrum til venstre, ca. 10 meter bagved og mindst 10 meter

ude til siden. Den anden til højre, ca. 10 meter borte og mindst 10 meter mod den anden side. Til dækning placeres et par lokkere foran jægerne ud for kanten af skydehullet i retning mod de indkommende gæs.

Flyt på flokken af lokkegæs, hvis vindretningen ændrer sig i løbet af formiddagen. Brug „parkerings-skiven“ (på næste side) og hold ca. tre meters afstand mellem hver lokkefugl.

Tænk hele tiden på at opstille en troværdig og attraktiv landingsplads umiddelbart bagved skydehullet. Hvis de indkommende gæs er indstillede på at lande der, får man automatisk den kortest mulige afstand til fuglene i det øjeblik, man hæver bossen.

Kontroller opstillingen

Vær forberedt på, at gæssene pludseligt udviser større forsigtighed og ikke vil flyve hen mod landingspladsen. For eksempel trækker de pludselig mere til den ene side. Det kan skyldes små og næsten umærkelige ændringer er opstået:

- Vinden kan have ændret sig, uden man har registreret det. (Et lille gåsedun i en tynd sytråd på en gren ved skjulet kan advare herom i tide). Så er det op af hullet og rette på opstillingen af lokkerne. Brug parkerings-skiven som hjælp til en hurtig og korrekt ændring.
- En nedlagt gås ligger måske i en unaturlig stilling? Har den bugen op, eller er der en vinge, som ligger og slår for vinden?
- Er landingspladsen fyldt op med lokkere?
- Så gæssene jægerne?
- Står lokkerne tættere end ca. tre meter?
- Er de hoveder, som støttes af pinde, væltet om på siden?
- Falder jægerne fuldstændig sammen med omgivelserne
- Er der for mange høje halse, som signalerer en trussel?

Grågæs og sædgæs er ekstra følsomme. Grågæs vil ofte flyve flere omgange, inden de går ned.

For at finde fejl og forbedre chancerne bør man løbe 50 meter bort og forsøge at se det hele med gæssenes øjne. ▶



Skalokkegæs har en god tiltrækningskraft.



Pas på at vingerne på de udlagte gæs ikke blafres i vinden. Det skræmmer de nye gåseflokke, der kommer ind.

En naturlig lokkefugl

Intet er bedre end den ægte vare – en udstoppet gås, der både har de rigtige farver og ikke afgiver reflekser som slidte plastlokkere gør.

Mange britiske duejægere gør som den legendariske Archie Coats. Han opbevarer en fem-seks nedlagte skovduer i sin fryser og håndterer dem så forsigtigt som rådnede æg, da han ved, at intet lokker bedre end „rigtige“ fugle.

At bruge udstoppede gæs er både upraktisk og urimeligt kostbart. At fryse hele gæs er forsøgt med held, men de er jo unægtelig noget tungere og mere uhåndterlige end moderne skalformede lokkefugle. Som alternativ har vi prøvet at flå nogle gæs, opbevare skindene i fryseren og inden jagten at trække dem på nogle slidte lokkefuglekroppe.

Det system er tillokkende for både den omkostningsbevidste jæger og en selskabslysten gås!

Under en gåsejagt ser man ofte, at en eller to gæs, som er landet for sig selv, kan trække en hel flok ind. Et par naturtro lokkere med gåseskind – placeret det rigtige sted – kan blive en fantastisk gåsemagnet. Prøv det! Det koster jo ikke noget. ▶



Flå en nyskudt gås op til halsen, og træk skindet over en udslidt lokkegås eller tilsvarende „stativ“. Flokkens „vagtpost“ skal have hovedet rejst ved hjælp af en pind, som går op under skindet og ind i kraniet under hagen. De øvrige lokkere skal se ud som om, de æder. Giv dem kort, krum hals ved at bruge korte pinde. Spray skindet med insektmiddel og opbevar det i fryseren efter jagten.

Hent gåsen straks

Følg alle påskudte gæs med blikket så længe som muligt. Eftersøgning af en anskudt gås skal foregå med det samme.



Vi er under observation: Et skud, som resulterer i en anskudt gås, brænder sig let fast på en observatørs nethinde. Man kan på meget langt hold se, om en gås er blevet truffet alvorligt: den taber før eller siden højde. Uskadede gæs vil enten stige hurtigt og flyve bort, eller forsøge at lokke den anskudte gås med sig.

Som jæger er det ens pligt kun at afgive skud, som man føler sig overbevist om, vil dræbe gåsen i luften. Alligevel kan det gå galt. Man kan skyde forbi eller lave en dårlig træffer. Her er det vigtigt at gøre sit yderste for hurtigt at gøre skaden god igen.

Følg den påskudte gås med øjnene så længe som muligt. Det er slet ikke usædvanligt, at en gås, som er ramt af hagl, pludselig kollapsede efter 200-300 meters flyvning. I bedste fald ligger den død på nedslagspladsen.

Undlader man øjeblikkeligt at gå ud og hente en sådan fugl, kan det få følgende kedelige følger:

- Hvis man som jæger ikke engang har fulgt fuglen med blikket, så ved man ikke, om den er faldet ned. Derved er man ikke sit ansvar voksent, og går glip af muligheden for at få byttet i hænde.



- Hvis gåsen falder og endnu er levende, vil den forsøge at løbe væk. Den søger mod grøfter, tæt bevoksning eller åbent vand. Hvis en eftersøgning udebliver, vil en observatør med rette stemple jægeren som uansvarlig og den pågældende gåsejagt som højst kritisabel.

En anskudt gås, som falder i det åbne, kan man enten hente selv eller sende en rutineret apportør ud efter. Jo hurtigere, desto bedre – for gåsen, for jægeren og for jagtens fremtid.

Husk også på, at gåsen er en stærk fugl. En let anskudt kanadagås kan være en hård udfordring for en urutineret unghund. Gåsen kan med held forsvare sig ved at slå med vingeknoen. ▶

Gåsebøsser

Hvilken våbentype er bedst til gåsejagt?

Når det gælder valg af våben til gåsejagt er det generelle råd, at man bør anvende den bøsse, som man skyder bedst med. Er man rekylfølsom, kan en halvautomat være et godt valg. Den er også lettere at lade nede i skydehullet, eftersom piben hele tiden holdes med retning mod himlen. Det er en stor fordel, især hvis der sidder flere personer i hullet.

Under en gåsejagt er det svært ikke at blive beskidt på fingrene, når man henter og opstiller de nedlagt gæs som lokkefugle. Gæssenes fjerdragt bliver nemlig ofte smudset til, når de rammer jorden. I fugtigt vejr hænger sand og jord først på fingrene for siden at komme på patronerne og ende i våbenet. Desuden kan der nemt stænke med sand og jord, når en hund eller en jagtkammerat hopper ind og ud af „skyttegraven“.

Et knæklåsvåben er mere følsomt overfor urenheder i låsen end en halvautomat. Sand i låsen fører derfor lettere til, at en knæklåsbøsse ikke kan affyres. ♣



Vær forberedt på at blive grundigt beskidt under en god gåsejagt. Knæklåsbøsser er sarte overfor jord og sand. Hvis det kommer i låsen, kan den ofte ikke lukkes.

Riffelskud skræmmer gæssene mest

Den bedste måde at beskytte en afgrøde mod skadevoldende gæs er at bruge en riffel til at skyde en gås i yderkanten af en flok.

Gæssene bliver meget urolige af braget fra skuddet og synet af en gås, som falder sammen.

De bliver erfaringsmæssigt langt mere skræmte end ved traditionel jagt med haglbøsse fra et skjul eller en grøft.

Placer kuglen højt i gåsekroppen. De vitale dele befinder sig langt fremme i brystet, lige under ryggraden.

Glem heller ikke et sikkert kuglefang – især, hvis der anvendes fuldkappet kugle. ♣

Jagt med kugle er effektivt – hvis hensigten er at skræmme gæssene væk.



Rekognoscering er vejen til succes



Rekognoscér og lær gæssenes vaner at kende. Denne viden er uvurderlig, når placeringen af skydeskjul og lokkefugle skal vælges under hensyntagen til vindretning.

Indkommende gæs ser, at alt er fredfyldt. De flyver over fouragerende og småsnakkende artsfæller og lander mellem to trygge flokke. Det er dette billede, man skal kopiere ved opsætningen af lokkerne.



At iagttage vildtets vaner er en selvfølgelig del af de nøje forberedelser, som man bør gøre inden gåsejagten.

Gæs flyver helst mod vinden op til og under selve landingen. I starten af sæsonen flyver de ofte direkte til fourageringspladserne og lander uden større viderværdigheder. De kan også gå op til fourageringspladserne, hvis disse ligger direkte ned til søen, hvor gæssene raster og overnatter.

Så snart gæssene har lært, at det kan være meget ubehageligt at flyve over skovbryn, krat og visse grøfter, bliver de mere nøjeregnende med at holde en tilstrækkelig højde til at undgå at blive skudt på.

Grågæs har en klog strategi: De kommer ind i mange haglskuds højde og går derefter ned i en spiral over fourageringspladserne. Men denne strategi hjælper ikke overfor jægere, der venter i velkamouflerede skydehuller på selve landingspladsen.

Rekognosceringens guldorn

Ved at studere en attraktiv foderplads (ærter, korn, kartofler, raps og lignende) fra de første gæs ankommer om morgenen, kan man let erhverve sig mange gode forhåndskundskaber.

- Om hvor gæssene kommer ind i forskellige vindretninger.
- Om de slår et ekstra sving før landing (med henblik på placering af alternative skydehuller).
- Om hvor de efterfølgende flokke lander (med henblik på rigtig placering af lokkefugle).
- Bliver nytilkomne styret ned af lokkekald?
- Hvordan opfører en tryk flok sig, når den er landet? Noter afstand og retning mellem fuglene. Ser man mange høje halse eller mange hoveder mod jorden?

- Hvordan opfører en flok gæs på jorden sig, hvis man pludselig går hen imod dem? Går de tæt sammen og hæver halsen, når de føler sig truede?

Find landingspladserne

lagttag gæssenes adfærd mindst ét døgn før jagten. Hvis de konsekvent flyver til deres natkvarter sent på eftermiddagen, så plejer de at vende tilbage til samme fourageringsplads, hvor de befandt sig aftenen før. Kontroller, om det er tilfældet!

Det sker ofte, at de sædgæs, som kommer i det allertidligste daggry, vælger først at lande på en forhøjning eller en lys plet og blive der en times tid, inden de bevæger sig ned til foderpladsen fra forrige eftermiddag. Hvis det er tilfældet, bør man placere jægere begge steder eller lave alternative skydehuller til sig selv, så man kan skifte position.

Skulle det ske, at gæssene bliver urolige om eftermiddagen og tidligere end

normalt flyver et andet sted hen, så er det usikkert, om de lander næste morgen.

Vent om muligt med jagten og overvåg gæssenes adfærd yderligere i nogle dage. For at få en god fornemmelse af gæssenes landingsplads placerer man sig ved hver rekognoscering på forskellige steder i forhold til gæssene og udsøger sig et punkt bagved dem – eksempelvis et træ. På denne måde ved man, hvor skydehullerne skal placeres i forhold til gæssene under jagt ved forskellige vindretninger.

Hullerne skal helst ikke graves, for man er sikker på gæssenes vaner, og der bliver lovet godt gåsejagtvejr – regn og rusk. Man må naturligvis ikke skræmme gæssene bort for hurtigere at kunne komme i gang med at grave. ♪

Fred og ro i gåseflokken.
Bemærk, at nogle få gæs er vagtposter med lang hals.



Juletræer som skjul

Hvis man ikke vil grave et hul i uhøstede marker, kan man lave et skjul med juletræstore grantræer.



Julegraner og lokkegæs på vintersæd i december måned. Bemærk lokkegæssenes „trygge“ placering med få vagtposter, dvs. med hovedet højt hævet.

Med denne teknik kan man hurtigt lave et skjul på en åben mark. Canadagæs er mere tillidsfulde end andre gæs og accepterer, at der på mirakuløs vis er vokset graner op fra i går til i dag. Denne specielle teknik til at bygge skjul på blev udviklet i Sydsvrige for godt ti år siden ved juletid, hvor tusindvis af canadagæs invaderede marker med vintersæd. Det var bønderne meget imod, at man gravede skydehuller i deres tilsåede marker. Den mest skånsomme løsning var at „plante“ juletræer. De første var støttet af dueskjulets hjørnestolper, men blæste for let omkuld. Nogen kom på at svejse rørstumper på en ramme med hængslede hjørner. Tidligt om morgenen blev rammen placeret ude på den mark, hvor gæssene havde ædt eftermiddagen/aftenen før. Herefter blev grantræerne monteret i rørstumperne. Og vips var et gåsejagtskjul til to mand vokset op. Canadagæssene accepterede „busken“, kom ind i lav højde og syntes ikke at reagere, før det var for sent. ♪

Træn afstandsbedømmelse

Afstandsbedømmelse er en færdighed, som skal læres. Her er silhouetskiver et godt middel.

Det sværeste ved gåsejagt er at vide, hvornår skudholdet er for langt. Fornemmelsen for, om en gås er 20, 25 eller 30 meter borte, kan man imidlertid godt forbedre gennem træning.

Hidtil er det for de fleste sket gennem „try and error-metoden“. Faldt gåsen, var skudafstanden „ikke for lang“. Skød man bevidst om, at afstan-

den var et grænsetilfælde, og bommede, ja så var skudholdet „for lang“.

En sådan praksis med at anvende gæs som levende forsøgsobjekter går ikke længere. Vi må træne os op i afstandsbedømmelse på anden vis for at få den rette fornemmelse for både grønt „skudsignal“ og evnen til at indse, når skudholdet er urimeligt – rødt „stopsignal“.

Aktiv afstandsbedømmelse ved hjælp

af gåsesilhuetter kan heldigvis ske året rundt og næsten overalt, uden at det vækker anstød blandt ikke-jægere. På skydebanen kan man nemt opsætte silhuetter til at sigte imod – to for hver art:

- 1) En silhuet, der viser en flyvende gås set fra siden.
- 2) En silhuet, som viser gåsen set nedenfra. ♣

Vink med vingerne

Lige inden gæs lander og sætter fødderne på jorden, strækker de vingerne ud og frem for at bremse af fuld kraft. Det er både opsigtsvækkende og imponerende at se, når de basker sådan med vingerne.

En gås, som går omkring på jorden, har for vane nu og da at „prøve“ vingerne med en tilsvarende basken. Signalerne til de øvrige gæs er tydelige: Her er godt at lande, og her kan man gå og strække vingerne i fred og ro.

I USA har man noteret sig denne adfærd, og der kan man købe kunstige plastikvinger til at flakse med fra skydehullet inde i flokken af lokkegæs. Det er dog nemt og enkelt selv at fremstille et sæt „baskevinger“ af den ægte vare. To gåsevinger sømmes fast på en spånplade på et varmt, tørt og godt ventileret sted. Efter en uges tid er de stive og klar til brug.

Canadagæs, som er noget mere godt-roende end de øvrige jagtbare gåsearter, kan sommetider lokkes til at komme nærmere blot ved hjælp af et flag, hvis blafren minder om deres basken med vingerne. Fastgør et sort stykke klæde på ca. 55 x 75 cm på en stok, og forsøg at efterligne vingebaskeriet som ovenfor beskrevet med nogle moderate slag med flaget, når gæssene er på 100 – 150 meters afstand. ♣

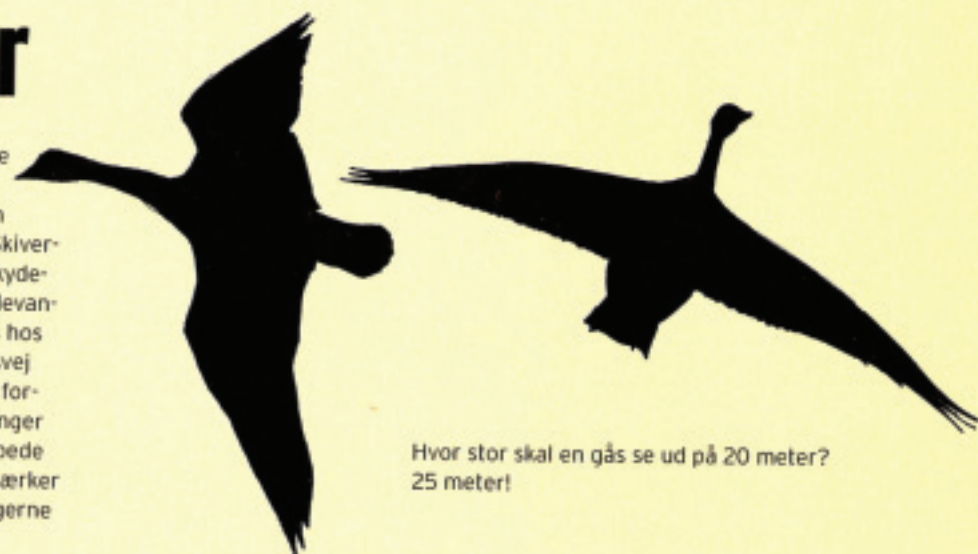


Vingerne signalerer, at her kan man roligt lande. Ved at studere gæssene før jagten og efterligne deres adfærd, bliver man en dygtigere gåsejæger.

Det er let at skaffe sig et par stive vinger til at basker med. Her er det grågåsevinger.

Silhuetter

Ved hjælp af silhuetter af flyvende gæs, der skal opklæbes på en spånplade eller lignende, kan man træne sin afstandsbedømmelse. Skiverne kan eksempelvis opstilles på skydebaner, ved jagtthytten og andre relevante steder. Silhuetter kan gratis fås hos Danmarks Jægerforbund, Højnæsvej 56, 2610 Rødovre. For at mindske forbundets administrationsomkostninger og portoudgifter må vi desværre bede om, at man indsender 25 kr. i frimærker og en tydelig modtageradresse - gerne på en selvklæbende adresselap.



Hvor stor skal en gås se ud på 20 meter?
25 meter!

Gåseskiven

Til hjælp for gåsejægerne har Danmarks Jægerforbund ladet fremstille en „P-skive“, som er nem at have med i lommen. Gåseskivens brug fremgår af nedenstående. Skiven udleveres gratis, men for at mindske omkostningerne til administration og porto må vi desværre bede interesserede medlemmer om at indsende en tydeligt adresseret svarkuvert i A5-format, som er frankeret med kr. 9,75. Adressen er: Danmarks Jægerforbund, Højnæsvej 56, 2610 Rødovre.

Under gåsejagt bliver man nemt stresset af de mange indkommende flokke, og begår fejl ved at placere lokkegæssene forkert i forhold til vindretningen, hvis denne ændrer sig i løbet af formiddagen. Ved at dreje på den øverste, gennemsigtige plastplade på gåseskiven kan man se, hvordan den korrekte opstilling ændrer sig med vindens retning.

Grundforudsætning: Sydlig vind

Hullet her er gravet til jagt ved sydlig vind (og er også optimalt ved nordlig vindretning).

Gæssene vil normalt lande imod vinden, og lokkerne er derfor sat ud med henblik på en sådan indflyvning. Afstanden skal være ca. 3 meter mellem hver.

Forudsætning 2: Ændring af vindretning til sydøst - vind 2 på skiven.

Hvis vinden vender kan man desværre ikke flytte skydehullet, men lokkefuglene må flyttes. Her får man hurtigt et korrekt overblik ved hjælp af gåseskiven. Det tager kun nogle minutter, hvis man

ved, hvad man skal gøre. Glem ikke at kontrollere, om den bagerste jæger (placeret mod sydøst), nu skal skjules af et kamouflagenet.

Forudsætning 3: Ændring af vindretning til vest - Vind 3 på skiven

En dramatisk ændring, eftersom hullet nu fremtræder som „fejlgravet“. Den ene jæger kommer til at sidde lige bagved den anden. Risikoen for, at gæssene ser ham, er stor, hvis der ikke spændes et kamouflagenet over den bagerste del af hullet. Alle lokkefuglene må flyttes, men grundmønsteret skal bibeholdes. Vrid skiven og sæt lokkerne op som vist. Glem ikke, at der altid skal placeres to lokkegæs ved kanten af hullet for yderligere at skjule jægerne.

Nedlagte gæs - de bedste lokkere

Tallene på skiven er et eksempel på, hvor man bør placere de nyskudte gæs for at forstærke sit mønster af lokkere. Det er tilstrækkeligt med to gæs med strakt hals ud af tolv lokkere - en vagtpost for hver familieflok.

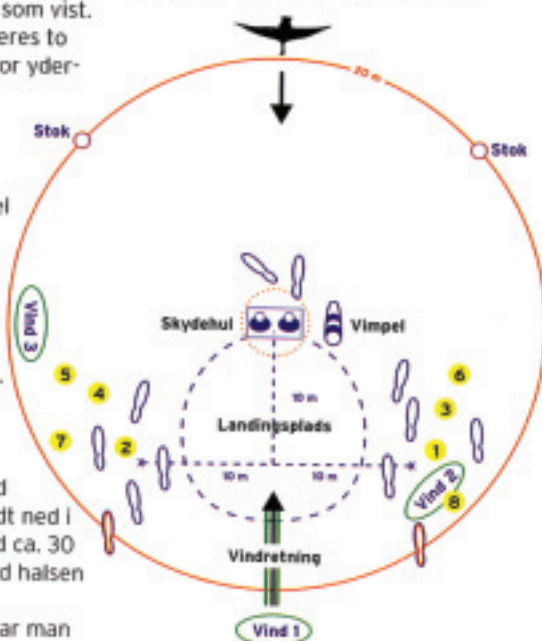
Oprethold dette forholdstal, når mønsteret af lokkere øges. Øvrige fugle kan lægges med hovedet under vingen, eller med kort hals og næbbet presset godt ned i jorden. Alternativt kan man med ca. 30 cm lange pinde opstille dem med halsen halvt hævet.

Skyder man mange gæs, og har man dårlige plastlokkere, kan det være en

god ide at samle de sidstnævnte ind og erstatte dem med nyskudte gæs. En sådan manøvre kan forekomme problematisk at iværksætte, men det er bedre at ofre tyve minutter og få to timers god jagt, i stedet for at se, hvordan gæssene hele tiden kommer udenfor skudhold.

Afstandsmarkering

Placer de yderste to lokkegæs maksimalt tyve meter fra skjulet. Opstil derefter to stokke på samme afstand foran skjulet. Disse markeringer er en god hjælp til at begrænse skud på for lange hold.



Lav det perfekte skjul

Vores fremtidig jagtret og –held afhænger af, at vi gør vores yderste for at mindske skudafstanden. Rigtig placering og god kamuflage er den bedste taktik. Behersket skydning med perfekt timing giver de bedste resultater.

Første gang man sidder i et fly og ser ud ved start og landing, bliver man forbavset over, hvor knivskarp man kan se alting fra oven. Med sit skarpe syn har en gås, som flyver i 30-50 meters højde, et fantastisk overblik. Som jæger må man forsøge at se verden med gæsens øjne – og forsøge at tænke i samme baner. Gæssene lærer hurtigt, at alle mennesker, som er sammenkrobnede

og mere eller mindre skjulte, er ensbetydende med fare.

I meget gunstige tilfælde er det tilstrækkeligt hurtigt at gemme sig bag noget og derefter springe frem og hæve bøssen. Og når et sådant tilfælde opstår, skal man naturligvis udnytte det. Men mange jægere bilder sig ind, at så længe de (efter at have lagt sig på knæ bagved en busk eller lidt græs) selv har svært ved at se gæssene under deres indflyv-

ning, så har gæssene også svært ved at se dem. Hvis de blev filmet fra gæsens højde, ville jægerne blive forlegne over deres naivitet. Filmen ville med al ønskelig tydelighed vise, hvor lette jægerne er at se fra oven. Alligevel er der massevis af gåsejægere, som bærer sig sådan ad år efter år.

Beklædning og kamuflagenet skal i form og farve falde i ét med omgivelserne. Man kan hurtigt overbevise sig selv ved at placere hat, jakke og net på det sted, hvor man skal jage. Falder de sammen på naturlig vis? Holder farverne?

Udfør selv testen i god tid. Ellers får du svaret fra gæssene – på lang afstand.

Stiger og slår af

Mørkegrønne eller brune klæder – uanset om de har kamuflagemønstre eller ej – er eksempelvis ingen god ide, hvis man er omgivet af gule siv eller en mark med halvvisse ærtehalm. Selv om gæssene ikke ser ens ansigt eller hænder, ser de silhuetten af ens krop. Anvend hovedet i stedet for at stikke det i busken.

Det er OK, hvis man gemmer sig i en dyb og frodig grøft – og forholder sig urørlig, indtil gæssene er inde på godt skudhold (12-15 meter). Inden man er oppe i skudstilling, og haglene er på vej, har gæssene nemlig nået at stige flere meter og slå af, så den reelle skudafstand når at blive 15-20 meter.

Bruger man ovennævnte teknik, når gæssene er 25 meter oppe, er der en overvejende risiko for, at de er udenfor skudhold, når hagsværmen når frem.

Sky gæs – så gå i dybden

Hvis der ikke findes et naturligt gemmested præcis der, hvor gæssene forventes at komme trækkende eller lande, må man bygge eller grave et.

Byg skjulet efter samme principper som ved duejagt. Et skjul, som bliver



Perfekt forarbejde. Skydehullets placering blev valgt med omhu, præcis hvor gæssene landede aftenen før. Det opgravede, lyse sand er dækket af den mørke muldjord. Kartoffelstængler blev samlet ind for at forbedre kamuflagen. Allerede skudte gæs er placeret umiddelbart omkring hullet i et mønster, som tiltrækker nye gåseflokke.



Denne optimist vil straks blive opdaget af de fleste gæs. Hvide hænder, hvidt ansigt, afvigende farver. Et lysende eksempel på, hvordan man ikke skal gøre det, selv om også en blind høne kan finde et enkelt korn.

integreret med nærliggende buske eller kantlinjer, er lettest at anlægge og trylle bort imellem omgivelserne. Et skjul, som stikker op på en åben mark, kan fungere til de ofte ukritiske canadagæs – men aldrig når tundraens sædgæs kommer flyvende. De er for opmærksomme. Grågæs skal man heller ikke undervurdere.

Store huller kan dækkes helt eller delvist med kamouflagenet. Så har man noget, man hurtigt kan dække sig med, hvis gæssene overrasker en bagfra. Ensomme gæs såvel som flokke kan komme lydløst og uden varsel fra de mest uventede retninger.

Skydehuller fungerer bedst, når skygæs skal jages på åbne vidder. Hullet graves, når gæssene af egen drift har forladt fourageringspladsen om eftermiddagen, så det er færdigt i god tid, før gæssene ankommer næste morgen.

Grav om muligt hullet i det sidste skumringslys. Så behøver man ikke at gøre det under tidspres i lommelampens skær tidligt om morgenen.

Maskér opgravet jord

Mange fortrækker at bruge en rende-graver til formålet. Læg det øverste muldlag i en dyngde for sig. Det skal senere anvendes til at maskere det opgravede ler/sand, der sædvanligvis afviger farvemæssigt fra jorden i pløjelaget. Et alternativ er at gemme muldjorden i en ring omkring hullet, og køre sand og ler bort på en trailer eller en landbrugsvogn. Efter jagten er det let at fylde hullet igen, så landmanden får sin muldjord øverst.

Man bør kunne have hele kroppen nede i hullet. Man kan sidde sammenkrøbet i et lille hul, men skydningen bliver herved begrænset til en lille sektor.

To jægere i skjulet

Idealmålet for et luksusskydehul lavet



af en rende-graver er mindst 80 x 150 cm for to personer. Det er en fordel, hvis man med lethed kan vende sig i siddende stilling.

To jægere kan med fordel dele et skydehul. Så har de mulighed for at skyde samtidigt, når flokken er på skudhold, og de ødelægger næsten ingen skudchancer for hinanden. Aftal regler for, hvem der skal skyde til venstre og til højre, når flere fugle kommer samtidigt. Brug altid hørevern.

Det er vigtigt, at man ikke rejser sig for tidligt i skydehullet – specielt ved jagt på grågæs og sædgæs. De er lettere og reagerer hurtigere end de tungere canadagæs.

Apportørernes placering

En veltrænet og pålidelig hund kan placeres 50 til 75 meter borte under en busk eller i højt græs. Fordelen er, at den her får et ypperligt overblik over hver skudsituation. Det er tilstrækkeligt, at hunden apporterer anskudte fugle. De øvrige bør man helst selv løbe ud og



Graves hullet aftenen før jagten, risikerer man, at grundvandet stiger.

Gode forhåndskundskaber, gode lokkere og effektivt kamouflage gør, at standardpatron og åbne bøsser er tilstrækkelige.

hente, eftersom de alligevel skal placeres som lokkefugle.

Skal hunden opholde sig ved jægerne, må man indrette skjulet herefter. Skydningen bliver ikke bedre af, at der er trængsel i skjulet på grund af hunden.

Vær omhyggelig med at falde sammen med omgivelserne. Anvend kamouflagenet, ansigtsnet/maske og handsker ud over en jakke af passende kulør. Afse en ekstra halv time til at indsamle tørt græs, visne kartoffelplanter, grene eller lignende, inden de første gæs ankommer. Sådant materiale er guld værd, hvis kamouflagenettet skal forbedres. Planlæg også, hvor rygsæk, tasker og poser skal bevares eller skjules.

Placer nogle lokkefugle omkring skydehullet. Hvis man uforvarende kommer til at bevæge sig, kan man håbe på, at de indkommende gæs opfatter det som en bevægelse i gåseflokken. ♣

10 gode råd



Tips til en succesfuld gåsejagt.

1 Skjul

Man kan ganske vist ligge udstrakt i en grøft og jage herfra. Men et velgravet og perfekt kamufleret skydehul midt på gæssenes landingsplads er normalt det, der fungerer allerbedst.

2 Rekognoscering

Iagttag gæssene mindst en dag før jagten og helst flere. Hvornår ankom de første? Kom de i side- med – eller modvind? Fløj de en runde, inden de satte sig? Flyttede de sig efter et stykke tid? Lav en krydspejling fra flere vinkler af stedet, hvor de først landede, og hvor de eventuelt slog ned lidt senere. Find en linie mellem to kendemærker, flyt dig og fastlæg en ny linie. Det er vigtigt, at skydehullet (eller bedre skydehullerne) bliver gravet præcis på det sted, hvor gæssene lander.

3 Skræm ikke!

Om aftenen skal gæssene flyve bort af egen fri vilje, inden man begynder at grave huller til næste dags jagt. Når det gælder sædgæs og grågæs, kan det let betyde, at man ikke kommer i gang med at grave, før det er blevet mørkt.

4 Afstand

Skridt 20 meters afstand af i fire forskellige retninger. Placer en gren eller en lokkegås som markering af ydergrænsen for skudafgivelse, og skyd ikke på længere hold.

5 Kamuflage

Skjul ansigt og hænder grundigt. Svært ansigtet til, hvis du ikke synes om at anvende maske eller have græs på hovedet. Ansigtifarver i grønt, brunt og sort findes i (bue)jagtbutikkerne. Hvis man grunder huden med en fed læbe-pomade, er farven let at fjerne igen.

6 Hovedbeklædning

Anvend en hat med farver og mønster, der falder sammen med omgivelserne.

7 Våben

En halvautomat er lettere og sikrere at lade. Piben kan hele tiden holdes opad. Det er at foretrække, hvis man er to i et trangt skydehul. På dage med regn hænger jord og sand ved hænder og patroner, når man apporterer de skudte gæs. Knæklåsvåben er mere følsomme overfor sand og jord i låsen.



Et hurtigt gravet skydehul, en ansigtsmaske og nogle nævefulde visne planter fra grøften udgør en perfekt kamuflage af denne jæger.

En anskudt gås skal straks apporteres.

8 Lökkernes grundplacering

Gæssene lander oftest mod vinden. Stil dig hen på vindsiden af skydehullet, så du har vinden i nakken. Placer lokkerne i to grupper på den modsatte side af hullet. Denne ene gruppe med centrum til venstre: ca. 10 meter ude og godt 10 meter til siden. Den anden gruppe placeres til højre – ligeledes 10 meter ude og godt 10 meter til siden.

Placer et par lokkere som dækning ved kanten af hullet. Flyt på grupperne af lokkere, hvis vinden flytter sig. Hold ca. tre meters afstand mellem hver lokkefugl.

9 Vent, vent ...

Det er yderst vigtigt at man ikke stikker hovedet op for tidligt. Er man flere jægere, bør man skiftes til forsigtigt at kikke op. Vent, til gæssene er lige over hovedet. De første gæs i hver flok er mest agtpågivende.

10 Apportering

Følg en anskudt gås med øjnene, læg nøje mærke til, hvor den lander og hent den straks. En gås kan gå langt på kort tid. Det er bedre at foretage en kort spurt og sikre sig den anskudte fugl end senere at skulle iværksætte en tidskrævende eftersøgning. Stop gåsens hoved ind under vingen, hvis det haster med at placere den som lokkefugl. ▶